

18. helluntain jälkeinen viikko, lauantai

Päivän epistola

(1. Kor. 15: 39 – 45)

”Veljet, ei kaikkien elollisten ruumis ole samanlainen, vaan ihmisellä on oma ruumiinsa, nelijalkaisilla omansa, linnuilla omansa ja kaloilla omansa. On taivaallisia ja maallisia ruumiita, mutta taivaallisten loisto on aivan toisenlainen kuin maanpäällisten. Auringolla on oma loistonsa, kuulla omansa ja tähdillä omansa, ja toinen tähti loistaa toista kirkkaammin. Samoin tapahtuu kuolleiden ylösnousemuksessa. Se, mikä kylvetään katoavana, nousee katoamattomana. Mikä kylvetään vähäpätöisenä, nousee kirkkaana. Mikä kylvetään heikkona, nousee täynnä voimaa. Kylvetään ajallinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. Jos kerran on olemassa ajallinen ruumis, on myös hengellinen. Onkin kirjoitettu: ”Ensimmäisestä ihmisestä, Aadamista tuli elävä olento.” Mutta viimeisestä Aadamista tuli eläväksi tekevä henki.”

Ennen tämänpäiväistä tekstiä Paavali kirjoittaa ylösnousemuksesta. Häneltä on nähtävästi kysytty tai häntä on kritisoitu tästä aiheesta. Nyt hän pyrkii vastaamaan siihen, millainen on ylösnousemusruumis. Tekstimme on osa tätä vastausta.

Tekstin alkuosassa mainitaan erilaisia ruumiita. Alkuperäinen sana on liha, mutta sana ruumis kuvaa myös hyvin sitä, mitä sillä tarkoitetaan. Tässä yhteydessä sanat liha tai ruumis tai loisto eivät ole yksiselitteisiä. Niitä voidaan määritellä eri tavoin. Paavali opettaa, että ylösnousemus tapahtuu ruumiillistuneessa muodossa.

”Taivaallinen ruumis” viittaa taivaankappaleisiin. Juutalaisessa traditiossa tähtien ajateltiin olevan eläviä olentoja (1. Henok 18: 13 – 16).

Nyt Paavali vastaa oletetulle keskustelukumppanilleen, mitä tapahtuu kuolleiden ylösnousemuksessa. Siinä hän kääntää neljä kielteiseksi koettua asiaa myönteisiksi. Se, mikä kylvetään katoavana, nousee katoamattomana. Tässä yhteydessä kylväminen tarkoittaa hautausta. Jatkuvuus tulee radikaalista muutoksesta. Vähäpätöisenä kylvetty nousee kirkkaana ja heikkona kylvetty nousee täynnä voimaa. Ajallinen ruumis tarkoittaa meidän elossa olevien ruumista. Hengellinen ruumis tulee ajallisen jälkeen ja on jotain uutta.

Juutalainen filosofi Filon Aleksandrialainen käytti 1. Mooseksen kirjan ihmisen luomista kertovia

tekstejä. Hän erotti toisistaan ensimmäisen luvun taivaallisen ihmisen ja toisen luvun maallisen ihmisen. Filonin mukaan historiallinen ihminen on kopio ideaalisesta ihmisestä. Paavali hyväksyy näiden kahden ihmisen välisen eron, mutta Kristus mielessään, edellyttää heidän suhteensa ymmärtämisen toisella tavalla. ”Ensimmäisestä ihmisestä, Adamista, tuli elävä olento.” Näin Paavali lisäämällä sanan Adam lainaukseensa (1. Moos. 2: 7b), antoi hänelle historiallisen aseman. Lisäämällä sanan ”ensimmäinen” Paavali eroaa Filonin ajatuksista. Juutalainen teologia oli antanut Adamille osuuden aikojen loppuun (1. Henok 85 – 90). Tämä mahdollistaa Paavalin esittämään Kristuksen viimeisenä Adamina. Ylösnousemisensa kautta hänestä tuli Herra ja vastakohtana Adamille Hänet esitetään elämän antajana (”eläväksi tekevä henki”), ei vastaanottajana.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 4: 31 – 36)

”Siihen aikaan Jeesus meni Kapernaumin kaupunkiin, joka on Galileassa. Hän opetti siellä sapattina, ja ihmiset olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan, sillä hän puhui niin kuin puhuu se, jolla on valta. Synagogassa oli mies, jossa oli saastainen henki. Se huusi kovalla äänellä: ”Voi, mitä sinä meistä tahdot, Jeesus Nasaretilainen? Oletko tullut tuhoamaan meidät? Minä tiedän, kuka sinä olet, Jumalan Pyhä!” Mutta Jeesus käski henkeä ankarasti: ”Ole vaiti! Lähde hänestä.” Silloin paha henki paiskasi miehen maahan väkijoukon keskelle ja lähti hänestä vahingoittamatta häntä. Kaikki olivat ymmällä ja sanoivat toisilleen: ”Mitä tämä puhe oikein on? Hän käskee saastaisia henkiä voimalla, ja ne lähtevät tiehensä.”

Sama kertomus on Markuksella (Mark. 1: 21 – 28). Kapernaum oli Jeesuksen aikana yksi Galilean tärkeimmistä kaupungeista. Se sijaitsi kauppapientarvarrella. Sen synagoga oli Galilean hengellisen elämän keskus. Tässä synagogassa Jeesus opetti useita kertoja.

”Hänen opetuksestaan” viittaa siis Jeesuksen omaan opetukseen, ei vain kirjoitusten lukemiseen. ”Hän puhui niin kuin puhuu se, jolla on valta” erottaa Hänet muista puhujista. Hänen puheessaan on voima. Tavallisesti opettaja viittasi johonkin auktoriteettiin, esimerkiksi Jumalaan. Jeesuksen kohdalla tekstit kertovat Hänen sanoneen ”minä sanon” tai ”totisesti, totisesti, minä sanon teille”. Yksi todiste Jeesuksen puheen voimasta on se, että puheellaan Hän karkotti pahoja henkiä. Parantamalla ihmisiä Jeesus osoitti, että Hän myös opetti oikein. Tarkoituksena oli saada ihmiset uskomaan Hänen opetukseensa.

Synagogan tapahtumassa on huomattava kolme asiaa. Ensinnäkin on sapatti, juutalaisten pyhäpäivä,

jolloin päivä pyhitetään eikä tehdä mitään työtä. Jeesus on kuitenkin sapatin Herra, sillä Hän on erityisessä suhteessa Jumalaan Isään, Hän on itsessään pyhyys. Toiseksi on huomattava paha henki, joka on miehessä. Ja kolmanneksi Jumalan Pyhä, siis Jeesus, jonka paha henki tunnistaa. Paha henki oli myös tietoinen tulevasta kohtalostaan: ”Oletko tullut tuhoamaan meidät?”

Jeesus käski pahaa henkeä: ”Ole vaiti!” Hän ei halunnut paljastua Messiaaksi, sillä osa ihmisistä olisi pitänyt Häntä maallisenä kuninkaana, mikä Hän ei ollut. Hän halusi välttää juutalaisten johtomiesten vihaa, mikä toteutui myöhemmin. Hän halusi ihmisten omaksuvan oikeaa uskon, joka ei perustuisi vain ihmetekoihin.

Sapatti oli se päivä, jolloin Jumala lepäsi luotuaan maailman. Tämä oli juutalaisten pyhä päivä, joka piti pyhittää. Ambrosius Milanolaisen mukaan Jeesus aloitti saarnaamisen ja parantamisen sapattpäivinä osoittaakseen, että uusi luominen alkoi silloin kun vanha luominen päättyi.

Jeesus käski pahaa henkeä lähtemään miehestä. Näin myös tapahtui. Vaikka ”paha henki paiskasi miehen maahan”, se ei kyennyt vahingoittamaan miestä.

Luukas ei mainitse tässä yhteydessä mitään kritiikkiä, joka olisi kohdistunut Jeesukseen Hänen parantaessaan sapattina. Seuraavassa luvussa Häneen jo kohdistui kritiikkiä Hänen antaessaan syntejä anteeksi (Luuk. 5: 21).